

RIKSDAGENS SVAR 35/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till lotsningslag

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lotsningslag (RP 39/2003 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 3/2003 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lotsningslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att främja säkerheten inom fartygstrafiken samt att förebygga miljöolägenheter som trafiken kan orsaka.

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på lotsning vars syfte är att biträda fartyg på finskt vattenområde samt på den arrenderade delen av Saima kanal.

4 §

Lotsningsverksamheten

Lotsverket skall erbjuda sådana lotsningstjänster som avses i denna lag i de farleder på finskt vattenområde och den arrenderade delen av Saima kanal där lots enligt 5 § skall anlitas.

Utan hinder av vad som bestäms om lotsning i denna lag får på hamnområde även personer som hamnförvaltningen godkänt för uppdraget bedriva sådan verksamhet i anslutning till manövrering av fartyg i vilken personen i fråga verkar som befälhavarens rådgivare samt sakkunnig i fråga om vattenområden och sjöfarten.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *lotsning* verksamhet i anslutning till manövrering av fartyg, varvid lotsen är befälhavarens rådgivare samt sakkunnig i fråga om vattenområden och sjöfarten, samt

2) *lots* en person som Sjöfartsverket genom beviljande av styrsedel har godkänt för verksamhet som lots på finskt vattenområde samt på den arrenderade delen av Saima kanal.

5 §

Skyldighet att anlita lots

Fartyg skall i de i 4 kap. 1 § vattenlagen (264/1961) nämnda lotspliktiga allmänna farlederna på finskt vattenområde och på den arrenderade delen av Saima kanal anlita lots om fartygets last är farlig eller skadlig eller om fartygets storlek det kräver.

Den i 1 mom. nämnda skyldigheten att anlita lots gäller också utländska statsfartyg som inte används för bedrivande av kommersiell verksamhet.

Skyldigheten att anlita lots gäller inte

1) fartyg som ägs av finska staten och som inte används för bedrivande av kommersiell verksamhet,

2) färja som hör till allmän väg och fartyg som enbart går i sådan förbindelsefartygstrafik som avses i lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981) eller motsvarande trafik inom landskapet Åland, eller

3) ryskt fartyg då fartyget enbart trafikerar den arrenderade delen av Saima kanal.

Befrielse från sådan skyldighet att anlita lots som grundar sig på fartygets storlek gäller

1) fartyg vars befälhavare Sjöfartsverket beviljat sådant linjelotsbrev som avses i 14 §,

2) fartyg som Sjöfartsverket beviljat sådan dispens som avses i 16 §, samt

3) fartyg i inrikestrafik på Saimens vattenområde.

Sjöfartsverket kan av säkerhets- eller miljövårdsskäl besluta att en namngiven befälhavare eller ett visst fartyg skall anlita lots även i andra situationer än sådana då skyldighet enligt denna lag föreligger.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de fartyg som omfattas av skyldigheten att anlita lots.

6 §

Avgiftsskyldighet

Redaren för ett fartyg som anlitar lots är skyldig att betala lotsningsavgift i enlighet med vad

som föreskrivs i lagen om Lotsverket (/) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

7 §

Befälhavarens ansvar och skyldighet att lämna uppgifter

Fartygets befälhavare ansvarar för manövreringen av fartyget även då han eller hon följer lotsens manövreringsanvisningar.

Befälhavaren skall lämna lotsen alla de uppgifter som är av betydelse med tanke på lotsningen.

8 §

Lotsens ansvar och skyldigheter

Lotsen ansvarar för lotsningen. Lotsen skall lämna fartygets befälhavare de uppgifter och anvisningar som behövs för att fartyget skall kunna framföras tryggt samt övervaka de åtgärder i anslutning till manövreringen av fartyget som är av betydelse med tanke på säkerheten inom fartygstrafiken samt miljövården.

Lotsen är skyldig att meddela fartygstrafikservicen om alla observationer av betydelse med tanke på sjöfarten, fartygets och de ombordvarandes säkerhet, miljöskyddet eller sjöövervakningen och tullkontrollen. Lotsen skall dessutom rapportera alla skador på det fartyg som lotsas eller skador som fartyget förorsakat samt då så krävs lämna tilläggsuppgifter om dem till myndigheterna.

På lotsen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

9 §

Inledande och avslutande av lotsning

Lotsningen börjar då fartyget lägger ut från kaj eller lättar ankar och lotsningen är slutförd vid ankomsten till hamn då fartyget har ankrat eller förtöjts vid kaj.

I övrigt börjar lotsningen när lotsen stigit ombord på fartyget och inlett lotsningen och är slut-

förd när lotsen har överlåtit lotsningen åt en annan lots eller avslutat lotsningen.

Lotsen kan, efter att ha överenskommit om saken med det lotsade fartygets befälhavare och om väderleks- eller isförhållandena det förutsätter, stiga ombord på och avlägsna sig från fartyget även på andra ställen än vid lotsledens lotsplats. Fartygstrafikservicen skall underrättas härom.

10 §

Lotsbiträde och anlitande av två lotsar

Lotsen har rätt att på en lotsningsfärd ta med sig ett biträde, om det är nödvändigt med tanke på lotsningen eller återfärden. En person som utbildas till lots kan också tas med.

Om två lotsar anlitas vid lotsningen på grund av omständigheter som hänför sig till förhållandena eller fartygsnavigeringen och fartygsmanövreringen, skall fartygets befälhavare innan lotsningen inleds underrättas om vem av lotsarna som är ansvarig för lotsningen.

11 §

Lotsens rätt att vägra utföra lotsning eller att avbryta lotsning

Lotsen har rätt att vägra utföra en lotsning eller att avbryta en lotsning, om han eller hon anser att inledandet av resan eller att en fortsatt resa äventyrar säkerheten för fartyget, de ombordvarande, den övriga sjötrafiken eller miljön. Lotsen skall då omedelbart meddela fartygets befälhavare om orsakerna till vägran eller avbrytandet samt meddela fartygstrafikservicen om vägran eller om att lotsningen avbryts.

12 §

Styrsedel för lots

Lotsen är berättigad att utföra lotsningar i de farleder för vilka han eller hon med stöd av en av Sjöfartsverket utfärdad styrsedel har fått lots-

ningsrätt. En förutsättning för beviljande av styrsedel är att sökanden

- 1) innehar sjökaptensbrev,
- 2) har sådan hälsa och kondition som krävs av den som är i däckstjänstgöring på ett handelsfartyg,
- 3) har utfört övningsfärder i den farled som antecknas i styrsedeln,
- 4) har godkänts i en av Sjöfartsverket anordnad skriftlig examen,
- 5) för en av Sjöfartsverket godkänd person har utfört en provlotsning i bägge riktningarna i den farled som antecknas i styrsedeln, samt
- 6) i behövlig mån behärskar finska och svenska.

Styrsedel för lots beviljas för viss tid, högst fem år, och kan förnyas på ansökan. En förutsättning för förnyande av styrsedel för lots är att lotsen kan visa att han eller hon bevarat sin farledskännedom och har sådan hälsa och kondition som krävs av den som är i däckstjänstgöring på ett handelsfartyg.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av styrsedel för lots och om styrsedelns innehåll samt om förnyande av styrsedel utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Återkallande av styrsedel för lots

Sjöfartsverket skall återkalla en styrsedel för lots om

- 1) lotsen inte längre har sådan hälsa och kondition som krävs av den som är i däckstjänstgöring på ett handelsfartyg, eller
- 2) lotsen inte längre i fråga om kunskaper och färdighet fyller de behörighetskrav som är en förutsättning för erhållandet av styrsedel.

Sjöfartsverket kan återkalla en styrsedel om

- 1) lotsen upprepade gånger bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller mot andra bestämmelser eller föreskrifter om fartygstrafiken, eller
- 2) lotsen i övrigt genom sina handlingar äventyrar säkerheten i fartygstrafiken.

I de fall som avses i 1 och 2 mom. kan Sjöfartsverket ålägga lotsen att genast tillställa Sjöfartsverket sin styrsedel.

Om styrsedeln inte återkallas permanent skall i beslutet anges en viss tid, under vilken styrsedeln inte återbördas. Tiden räknas från det att lotsen delgivits beslutet eller senast i samband med att styrsedeln upphör att gälla.

14 §

Linjelotsbrev

Sjöfartsverket kan på ansökan bevilja ett fartygs befälhavare fartygsspecifikt linjelotsbrev för en viss farled, om denne visar att han eller hon har kännedom om den farled fartyget använder. Linjelotsbrev kan under motsvarande förutsättningar beviljas även fartygets styrman.

En förutsättning för beviljande av linjelotsbrev är att sökanden

1) på den farled som antecknas i linjelotsbrevet i egenskap av befälhavare eller styrman har deltagit i navigeringen av det fartyg som avses i ansökan eller av ett motsvarande fartyg,

2) har blivit godkänd i en skriftlig examen som Sjöfartsverket anordnat,

3) för en av Sjöfartsverket godkänd person har utfört en provlotsning i bägge riktningarna, eller i den riktning som anges i ansökan, i den farled som antecknas i linjelotsbrevet, samt

4) i behövlig mån behärskar finska eller svenska.

Linjelotsbrev beviljas för viss tid, högst fem år, och kan förnyas på ansökan. En förutsättning för förnyande av linjelotsbrev är att innehavaren av brevet visar att han eller hon bevarat sin farledskännedom.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av linjelotsbrev och om linjelotsbrevets innehåll samt om förnyande av linjelotsbrev utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Återkallande av linjelotsbrev

På återkallande av linjelotsbrev tillämpas på motsvarande sätt vad som i 13 § bestäms om återkallande av styrsedel för lots.

16 §

Dispens

Sjöfartsverket kan på ansökan bevilja fartygsspecifik dispens från skyldigheten att anlita lots i fråga om fartyg vars befälhavare har långvarig erfarenhet av trafik på finskt territorialvatten eller på Saimens vattenområde, antingen på det fartyg som ansökan gäller eller på ett motsvarande fartyg. Om styrmannen på grund av vakttjänsten ombord på fartyget ansvarar för vakthållningen på kommandobryggan, är en förutsättning för befrielse dessutom att även styrmannen har samma erfarenhet av trafiken som befälhavaren på det fartyg för vilket befrielse söks eller på ett motsvarande fartyg.

Befälhavaren och styrmannen skall dessutom i behövlig mån behärska antingen finska eller svenska.

En förutsättning för beviljande av dispens är att varken fartygssäkerheten eller miljön äventyras. Dispensen kan förenas med villkor om vakttjänsten på fartyget eller det övriga befälets erfarenhet av fartygsnavigering.

Dispens beviljas för viss tid, högst fem år, och kan förnyas på ansökan under samma förutsättningar som gäller i fråga om dess beviljande.

Sjöfartsverket kan återkalla dispensen om grunderna för beviljandet upphör att gälla, om den som fått dispens upprepade gånger bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller mot andra bestämmelser och föreskrifter som gäller fartygstrafiken eller om han eller hon i övrigt genom sina handlingar äventyrar säkerheten i fartygstrafiken.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av dispens och om innehållet i be-

slut om dispens utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Handräckning

Lotsen har rätt att vid behov få handräckning av befälhavaren på statsfartyg samt av polisen, gränsbevakningsväsendet och tullverket.

18 §

Tillsyn

Verkställigheten av denna lag och den högsta tillsynen över efterlevnaden av lagen ankommer på kommunikationsministeriet.

Sjöfartsverket övervakar iakttagandet av denna lag samt med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter.

19 §

Straffbestämmelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den genom att försumma sin skyldighet att anlita lots, genom att utföra lotsning utan rätt därtill eller genom att försumma föreskriven informations- eller anmälningsskyldighet, skall för *lotsningsförseelse* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

20 §

Domstol

I ärenden som skall behandlas enligt 4—11 § bestäms behörig domstol enligt 21 kap. sjölagen (674/1994).

I beslut som Sjöfartsverket har fattat med stöd av denna lag söks ändring enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

21 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter samt allmänna undantag

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Sjöfartsverket meddelar närmare föreskrifter om skriftliga examina och provlotsningar i anslutning till beviljandet av styrsedel för lots och linjelotsbrev samt för register över de styrsedlar för lotsar, linjelotsbrev och dispenser som verket beviljat.

Sjöfartsverket meddelar närmare föreskrifter om de farleder där lots skall anlitas, om lotsningssträckor och om lotsplatser samt publicerar en förteckning över dessa.

På grund av särskilda väderleks- eller isförhållanden kan Sjöfartsverket bevilja Lotsverket undantag från skyldigheten att tillhandahålla lotsningstjänster, om iakttagandet av de bestämmelser som gäller skyldigheten att anlita lots skulle vara uppenbart oändamålsenligt eller oskäligt komplicerat, och förutsatt att fartygssäkerheten och miljön inte äventyras. Under samma förutsättningar kan Sjöfartsverket bevilja fartyg undantag från bestämmelserna om skyldigheten att anlita lots.

22 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Genom denna lag upphävs lotsningslagen av den 6 februari 1998 (90/1998) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Styrningssedel för lots eller linjelotsbrev som utfärdats eller befrielse från skyldighet att anlita lots som beviljats i enlighet med den upphävda lagen eller i enlighet med bestämmelser som utfärdats med stöd av den är dock giltiga under den tid som anges i beslutet om beviljande, såvida

RSv 35/2003 rd — RP 39/2003 rd

inte beslutet ändras eller upphävs med stöd av
denna lag.

Helsingfors den 21 oktober 2003
